

»Družina« je v evropski judovski kulturi tema z različnimi razsežnostmi in globino, ki obenem vključuje tudi trajen vpliv izročila, od svetopisemskih pripovedi o patriarhih in matriarhinjah do brezčasne zapovedi »**Spoštuj očeta in mater.**«. To izročilo še vedno oblikuje sodobno družinsko življenje in družino, vloge in vzorce ter povezuje preteklost s sedanjostjo.

Na drugi strani pa se judovske družine dandanes soočajo tako z občutljivim ravnovesjem med **ohranjanjem dediščine in prilagajanjem** zahtevam sodobnega življenja kot tudi z zahtevnimi vprašanji različnih oblik družine, kot so medverske zakonske zveze, LGBTIQ+ in družinska dinamika. Dodatno razsežnost in pestrost v razpravi o družini pa nenazadnje pridaja tudi razvijajoča se **vloga žensk v judovskih družinah**, ki prehaja iz tradicionalnega položaja v bolj vključujočega.

Izven okvirov sorodstvenih vezi sta bistvena vidika evropske judovske kulture tudi tesno povezane skupnosti, ki so kot nekakšne **razširjene družine**, in koncept »izbrane družine«. Ta razsežnost omogoča med drugim tudi razmislek o **dogodkih v zgodovini**, kot sta holokavst in judovska diaspora, ki so močno zaznamovali razumevanje družine v evropskih judovskih skupnostih.

Raznovrstnost judovskih skupnosti z **edinstvenim izročilom in običaji** še dodatno bogati naše raziskovanje družine, saj raznolikost obredov in vrednot v družinah priča o bogastvu judovske kulture na določenem območju. Ob tem pa je prav tako bistvenega pomena tudi razumevanje **medgeneracijskih sprememb** v dojetanju družine in prenašanju kulturnih vrednot oziroma sprememb v načinu, kako si **mlajše generacije** razlagajo tradicijo prednikov, kako jo prenašajo in kako se hkrati prilagajajo sodobnemu svetu, kakšne podpore so deležni starejši člani družine in kako so vključeni v vzgojo vnukov, ki prevzemajo dediščino judovske zapletene, izzivov polne in fascinantne izkušnje, pogosto zaznamovane z nedavnimi dramatičnimi zgodovinskimi dogodki.

S pogledom, uprtim v prihodnost, razmišljajmo o tem, kako bi se koncept družine lahko razvijal v okviru koncepta evropskega judovstva, obenem pa upoštevajmo tudi **nastajajoče dinamike** in izzive, saj bomo le tako še naprej zagotavljali **moč in pomen judovskega družinskega življenja v Evropi**. Tema družine nam s svojo večplastnostjo ponuja celovit pogled na pomen »družine« v evropski judovski kulturi ter povezuje tradicijo preteklosti z dinamičnostjo sedanjosti in prihodnosti.

Evropski dnevi judovske kulture (EDJK) so vseevropski projekt, ki poteka od leta 1999 naprej. Z njim si organizatorji širom po Evropi prizadevamo **osvetliti raznolikost in bogastvo judovstva ter njegov zgodovinski pomen v lokalnem, regionalnem in nacionalnem okolju**. V ta namen pripravljamo različne dogodke – konference, koncerte, gledališke predstave, vodene ogleda in druge aktivnosti –, ki potekajo po vsej Evropi sočasno, ob tem pa spodbujamo vrednote, kot so dialog, (s)poznavanje in priznavanje drugačnega ter medkulturna izmenjava.

Evropski dnevi judovske kulture vsako leto potekajo od **prve septembrske nedelje** naprej, vsakič pa so posvečeni tudi določeni osrednji temi. Ta tema je navdih za pripravo vseh aktivnosti, ki potekajo na decentraliziran, pluralističen in odprt način. **Evropska zveza za ohranjanje in promocijo judovske kulture in dediščine** (angl. European Association for the Preservation and Promotion of Jewish Culture and Heritage – AEPJ) koordinira projekt EDJK na evropski ravni vse od njegovih začetkov in ob tem zagotavlja **povezanost, prepoznavnost in pomembnost** prireditvev, organiziranih pod okriljem EDJK. AEPJ ponuja tudi **usposabljanje, gradivo** ter tehnično in strokovno **podporo** vsem, ustanovam in posameznikom, ki želijo organizirati katero aktivnost in z njo judovsko kulturo predstaviti **celotni družbi**.

Projekt EDJK je dodaten zagon dobil, ko se je vanj **vkjučila tudi Narodna knjižnica Izraela**. Ta evropskim organizatorjem ponuja različne razstave in izobraževalna gradiva, s čimer daje projektu dodano vrednost, hkrati pa olajšuje njegovo izvedbo.

Projekt EDJK v Sloveniji koordinira **Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor**.

SINAGOGA

CENTER JUDOVSKÉ KULTURNE
DEDIŠČINE SINAGOGA MARIBOR